

Huvudman

Skellefteå kommun

Beslut

Datum 2025-02-26

Dnr SI 2024:616

Sida 1 (8)

Ärendet

Tillsyn av förskoleklass och grundskola Ostviksskolan i Skellefteå kommun;
nu fråga om uppföljning av beslut den 17 juni 2024

Beslut

1. Skolinspektionen ändrar beslutet av den 17 juni 2024 (dnr 2024:616) på så sätt att ärendet i delen som rör garanterad undervisningstid avslutas (37 § förvaltningslagen [2017:900]).
2. Skolinspektionen avslutar ärendet.

Besluten kan inte överklagas (se 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen [2010:800]).

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2024 genomfört en tillsyn av Ostviksskolan i Skellefteå kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande bestämmelser om garanterad undervisningstid, fjärrundervisning, betygssättning och dokumentation av betyg, skolans arbete med att skapa studiero, särskilt stöd samt användning av rektorstiteln och tydliggörande om vem som är skolenhetens rektor.

Skolinspektionen har den 17 juni 2024 beslutat att förelägga Skellefteå kommun att senast den 31 oktober 2024 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande garanterad undervisningstid, betygssättning och dokumentation av betyg samt skolans arbete för att skapa studiero. Vidare har Skolinspektionen tilldelat Skellefteå kommun en anmärkning rörande fjärrundervisning samt användning av rektorstiteln och tydliggörande om vem som är skolenhetens rektor.

Skellefteå kommun har efter beviljat anstånd den 14 och 18 november 2025 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet och anmärkningen.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Skellefteå kommun har följt föreläggandet och vidtagit åtgärder med anledning av anmärkningen samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Garanterad undervisningstid (omprövning enligt 37 § förvaltningslagen)

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har i beslut den 17 juni 2024 funnit att undervisningstiden i årskurs 4 i ämnet idrott och hälsa understigit den av verksamhetens beslutade timplan.

Huvudmannen beskriver i sin redovisning att eleverna som gick i årskurs 4 läsåret 2023/24 från början av läsåret fick undervisning i ämnet idrott och hälsa i helklass 60 minuter på torsdagar och 60 minuter varannan fredag. Under hösten delades gruppen i vissa ämnen, varav ett var idrott och hälsa. Båda delade grupperna hade därefter undervisning i idrott och hälsa 60 minuter på torsdagar och 60 minuter varannan fredag. Samtliga elever i årskurs 4 kommer därmed att ha fått undervisningstid om, i genomsnitt, 90 minuter i veckan under hela läsåret enligt den beslutade timplanen.

Huvudmannen har redovisat ett schema för årskurs 4 läsåret 2023/24 som skiljer sig från det schema som huvudmannen tidigare lämnat inför tillsynen men som överensstämmer med det huvudmannen beskriver efter det att klassen delats.

I tidigare intervjuer under vårterminen 2024 har lärare, efter att fått se schemat årskurs 4 vid den aktuella perioden (aktbil. 10), berättat att det är fel i schemat eftersom eleverna har bild varannan fredag och varannan vecka idrott på samma schemaposition.

Rättslig reglering

Huvudmannen beslutar efter förslag av rektorn om fördelning mellan årskurserna av undervisningstiden (9 kap. 4 § skolförordningen).

I förarbetena till skollagen anges att en viktig förutsättning för att eleverna ska kunna nå kunskapskraven är att de får de undervisningstimmar som anges i timplanen. Av den anledningen är det av betydelse att huvudmännen genom ordentliga uppföljningar säkerställer att eleverna får undervisning i den omfattning de har rätt till. Avsikten med den stadieindelade timplanen är att uppnå ökad likvärdighet mellan skolor (prop. 2016/17:143 s. 17 och 19).

Skolinspektionen får ändra ett beslut som inspektionen har meddelat som första instans om beslutet är felaktigt (37 § förvaltningslagen). Det finns inte något krav på att det ska ha kommit till nya omständigheter för att en ändring ska kunna göras. Även ursprungliga felaktigheter av saklig eller processuell natur som upptäcks kan ligga till grund för att ändra ett beslut (prop. 2016/17:180 s. 328). Det innebär att ett beslut som regel bör kunna ändras så snart det av något skäl finns anledning att dra slutsatsen att beslutet är oriktigt (prop. 2016/17:180 s. 230).

Skolinspektionens bedömning

Med anledning av de omständigheter som anförts enligt ovan bedömer Skolinspektionen att det finns skäl att ompröva Skolinspektionens beslut av den 17 juni 2024.

Skolinspektionen gör härafter följande bedömning.

Genom de uppgifter som lämnats i redovisnings tillsammans med de uppgifter som förekommit tidigare i utredningen är det visat att elevernas undervisningstid i årskurs 4 överensstämmer med den av huvudmannens beslutade timplan för läsåret 2023/2024. Skolinspektionen anser mot bakgrund av detta att det inte framkommit annat än att verksamheten uppfyllt författningarnas krav inom området. Skolinspektionens tidigare

beslutet från den 17 juni 2024 har således varit felaktigt varför beslutet ska ändras i denna del.

Betygssättning och dokumentation av betyg

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av Skolinspektionens tidigare beslut i ärendet framkom att Av huvudmannens redovisning framgår att ändringar i det digitala systemet där betyg registreras så att varje betyg kan signeras av undervisande lärare. För varje ämne och klass skrivs sedan en sida ut vilken betygssättande lärare sedan signerar.

Huvudmannen har redovisat betygskatalogen från vårterminen 2024. Av denna framgår att den eller de lärare som beslutat om betygen signerat och daterat varje enskilt betyg.

Rättslig reglering

Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn (3 kap. 16 § skollagen). I 6 kap. 3-6 §§ skolförordningen finns kompletterande bestämmelser om vem som ska besluta om betyg.

Enligt Skolverkets föreskrifter om betygskatalog (SKOLFS 2011:123) ska betygskatalogen utformas så att den skyddas mot förlust och olovlig ändring samt så att dokumentets äkthet över tiden kan säkerställas (3 §). Skolenheten ska ha rutiner för att säkerställa att samtliga beslut om betyg i betygskatalogen har fattats av den eller de som enligt 3 kap. 16 § skollagen ska besluta om betyg (4 §). Betygskatalogen ska föras löpande. Betygskatalogen får föras på papper eller elektroniskt (5 §). Beslut om betyg ska föras in i betygskatalogen dels i slutet av varje termin då betyg ska beslutas, dels i anslutning till att ett ämne har avslutats (6 §). Den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Om betygskatalogen förs elektroniskt får uppgiften i stället skrivas under elektroniskt (7 §).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Skolans arbete med att skapa studiero**Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Av huvudmannens redovisning framgår att specialpedagog och lärare tillsammans identifierat elever som under läsåret 2023/24 vid upprepade tillfällen stört ordningen. Intervjuer har sedan genomförts med eleverna och elevernas vårdnadshavare. En förteckning över de identifierade eleverna samt vad som framkommit vid intervjuerna har lämnats till Skolinspektionen. Den tidigare åtgärden där klassen delades i två grupper kommer fortsätta. Två behöriga grundlärare har anställts och som undervisar de båda grupperna. Ostviks skola har också sökt, och beviljats, stöd från Skellefteå kommuns kompetenscentrum för hälsa och stöd i form av att två specialpedagoger besökt klasserna och gjort observationer för att sedan ge handledning till lärarna. Rektorn och biträdande rektor följer utvecklingen genom regelbundna träffar. Resultatet av insatserna visar att eleverna i de båda grupperna upplever en ökad studiero. Lärarna ser dock att arbetet med gruppdynamiken behöver fortsätta för att skapa mer trygghet i elevgrupperna. En ny ansökan till Skellefteå kommuns kompetenscentra kommer göras för att ge stöd till enskilda elever.

Rättslig reglering

Om en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas (5 kap. 9 § skollagen).

Med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en utredning enligt 9 § första stycket ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende (5 kap. 10 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Fjärrundervisning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att beslut om att fjärrundervisning ska användas under läsåret 2024/25 har fattats av förvaltningschef. Av Skolinspektionens diarium framgår att Skellefteå kommun den 8 november 2024 har anmält att fjärrundervisning ska användas i, bland annat, ämnet språkval franska.

Rättslig reglering

En huvudman som avser att använda fjärrundervisning i ett visst ämne ska fatta ett beslut om det. Huvudmannen får besluta om att använda fjärrundervisning för högst ett läsår åt gången. Fjärrundervisning får endast utföras av huvudmän inom skolväsendet (21 kap. 9 och 10 §§ skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Användning av rektorstiteln och tydliggörande om vem som är skolans rektor

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att förvaltningen arbetat fram och förtydligat rollbeskrivningar över rektorns respektive biträdande rektors roller och ansvar. Rollbeskrivningen har redovisats för Skolinspektionen. En implementering av rollbeskrivningen ska ske för samtliga skolledare inom grundskola. Förvaltningsjurist har också inlett ett arbete för att se över samtliga delegationer mellan rektorer och biträdande rektorer i samtliga verksamheter med start för gymnasieskolan på grund av att en omorganisering nyligen genomförts, men arbetet kommer även omfatta grundskolan.

Rättslig reglering

Det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektor ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Rektor ska benämnas på detta sätt. Benämningen ska förbehållas den som har en anställning som rektor (2 kap. 9 § skollagen).

Rektorn ska besluta om sin enhets inre organisation och ansvara för att

fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Rektorn fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i denna lag eller andra författningar. Rektorn får uppdra åt en anställd eller en uppdragstagare vid förskole- eller skolenheten som har tillräcklig kompetens och erfarenhet att fullgöra enskilda ledningsuppgifter och besluta i frågor som avses i första stycket, om inte annat anges (2 kap. 10 § skollagen).

Läroplanen för grundskolan (Lgr 22) avsnitt 2.8 Rektors ansvar anger att rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen, kriterierna för bedömning av kunskaper och betygskriterierna. Rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för vissa utpekade områden. Dessa är exempelvis att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero och att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans, de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp de behöver.

Av skollagens förarbeten framgår att det är viktigt att varje skolenhet leds av en enda rektor och att det är tydligt vem som har ansvar för ledningen och samordningen av det pedagogiska arbetet på skolenheten. Ledningsansvaret får därför inte delas av flera. Rektorn får delegera enskilda ledningsuppgifter och beslutanderätt i vissa frågor och det möjliggör en omfattande frihet vid utformningen av den inre organisationen i skolor men ledningsansvaret för verksamheten ska tydligt åvila rektorn. Det ska vara tydligt för såväl skolans personal som för eleverna och elevernas föräldrar, vem som har ansvaret för ledningen och samordningen av det pedagogiska arbetet, liksom för verksamhetens inre organisation och vad detta ansvar innebär. En elev ska aldrig kunna ha mer än en rektor. Rektorn benämns med sin författningsreglerade titel i den dagliga verksamheten och det är bara rektorer som får upprätthålla dessa benämningar. Andra anställda får med andra ord inte i tjänsten kallas för rektor. Av förarbetena framgår vidare framgår vidare att i det ansvar som rektorn har enligt 2 kap. 9 § skollagen att fungera som ledare och samordnare av det pedagogiska arbetet ingår att rektorn också fattar de beslut som ett sådant ansvar kräver. Bestämmelsen om att rektor beslutar om enhetens inre organisation ska enligt lagstiftaren läsas mot denna bakgrund. 2 kap. 10 § andra stycket skollagen innehåller bestämmelser om rektorns möjlighet att delegera sin beslutanderätt. Delegationen ska avse vissa avgränsade ledningsuppgifter eller beslutanderätt i vissa frågor (proposition 2009/10:165 s. 250-251 och s. 647-648).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av utredare Fredrik Asplén

Föredragande i ärendet har varit utredare Anders Holmgren